

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
İLÂHİYAT FAKÜLTESİ
DERGİSİ

Çukurova University

Journal of Faculty of Divinity

Cilt 19

Sayı 2

Temmuz-Aralık 2019

T. C.
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ (ÇÜİFD)
2019 (19/2) Temmuz-Aralık
E-ISSN: 2564-6427

İmtiyaz Sahibi

Prof. Dr. Ali Osman ATEŞ (Dekan)
Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Yazı İşleri Müdürü

Prof. Dr. Muhammet YILMAZ
Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Editör

Prof. Dr. Nuran ÖZTÜRK
Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Editör Kurulu

Prof. Dr. Nuran ÖZTÜRK (Başkan)
Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Nasi ASLAN	<i>Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi</i>
Doç. Dr. Abdullah ÖZBOLAT	<i>Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi</i>
Doç. Dr. Gülden TÜM	<i>Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi</i>
Dr. Öğr. Üyesi Bilal Erdem DAĞISTANLIOĞLU	<i>Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi</i>
Arş. Gör. Dr. Ahmet Rifat GEÇİOĞLU	<i>Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi</i>
Arş. Gör. Dr. Ömer SADIKER	<i>Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi</i>
Arş. Gör. Dr. Ayşe ERSAY YÜKSEL	<i>Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi</i>
Arş. Gör. Ali KOÇAK	<i>Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi</i>
Arş. Gör. Ali AKSAÇ	<i>Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi</i>
Arş. Gör. Ömer FİDANBOY	<i>Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi</i>
Öğr. Gör. Mohammed OUBOT	<i>Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi</i>

Yabancı Dil Editörleri

Doç. Dr. Gülden TÜM - Arş. Gör. Dr. Ahmet Rifat GEÇİOĞLU

Mizanpaj Sorumlusu

Arş. Gör. Ali KOÇAK
Yayın Tarihi: Aralık 2019

Dergimizin Yer Aldığı Bazı Veri Tabanları

MIAR

İletişim

Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Balcalı Kampüsü 01330 Sarıçam/Adana

ilahiyatdergi@gmail.com

Makalelerin bilim, dil ve hukuk bakımından sorumluluğu yazarlarına aittir.

Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi hakemli bir dergi olup yılda iki defa yayımlanır.

Danışma Kurulu

Prof. Dr. Abdulkadir EVGİN,	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof. Dr. Abdurrahman KASAPOĞLU	İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Abdülkerim BAHADIR	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan KOŞUM	Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Bekir TATLI	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Kâmil ÇAKIN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet EVKURAN	Hitit Üniversitesi
Prof. Dr. Muharrem AKOĞLU	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ÜNAL	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Nuri KAHVECİ,	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof. Dr. Süleyman DÖNMEZ	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Zeki Salih ZENGİN	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Doç. Dr. Apollinaria AVRUTİNA	St. Petersburg Üniversitesi (Rusya)
Doç. Dr. Galina MIŞKİNİENĒ	Vilnius Üniversitesi (Litvanya)
Doç. Dr. Hasan AKKANAT	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Doç. Dr. İbrahim KAPLAN	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Doç. Dr. Konul HACİYEVA	Milli Bilimler Akademisi (Azerbaycan)
Doç. Dr. Meliha YILDIRAN SARIKAYA	Marmara Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Paschalis ANDROUDIS	Aristoteles Üniversitesi (Yunanistan)

ÇÜİFD 2019 (19/1-2) Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık Sayısının Hakemleri

Prof. Dr. Abdullah ÇOLAK	Hitit Üniversitesi
Prof. Dr. Abdullah KARAHAN	Bursa Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Abdurrahman CANDAN	Kırıkkale Üniversitesi
Prof. Dr. Abdurrahman HAÇKALI	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Prof. Dr. Adem APAK	Bursa Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Nedim SERİNSU	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet YILDIRIM	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet YILMAZ	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Ali AKPINAR	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Asım YAPICI	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Prof. Dr. Aysel ERGÜL KESKİN	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Bayram DALKILIÇ	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Burhan BALTAÇI	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Celaleddin ÇELİK	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Faruk ÇİFTÇİ	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof. Dr. Faruk KARACA	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Prof. Dr. Fatih Yahya AYAZ	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Fatma Asiye ŞENAT	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Gözde RAMAZANOĞLU	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Hacı Mehmet GÜNAY	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Hacı Mehmet SOYSALDI	Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan KAPLAN	İbn Haldun Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan KAYIKLIK	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Hulusi ARSLAN	İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim GÖRENER	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. İhsan ÇAPÇIOĞLU	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail Safa ÜSTÜN	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Kadir ALBAYRAK	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Kenan DEMİRAYAK	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet AZİMLİ	Hitit Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet ÖZKARCI	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet SOYSALDI	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Şirin ÇIKAR	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Prof. Dr. Musa ALP	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ARSLAN	İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa DENKTAŞ	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ÜNAL	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Nasi ASLAN	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Nuri KAHVECİ	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan KAZAN	Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Recai DOĞAN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Ruhattin YAZOĞLU	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Sahip BEROJE	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Prof. Dr. Selim ÖZARSLAN	Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Süleyman DÖNMEZ	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Şefaettin SEVERCAN	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Şevket TOPAL	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Prof. Dr. Zeki Salih ZENGİN	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Doç. Dr. Abdullah ÖZBOLAT	Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Abdurrahman YAZICI	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Doç. Dr. Abdülvahid SEZEN	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet ARAS	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Ali DUMAN	İnönü Üniversitesi
Doç. Dr. Bahset KARSLI	Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan AKKANAT	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Doç. Dr. İbrahim GÜRSES	Bursa Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Ali YARGI	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Cem ŞAHİN
Doç. Dr. Melek DİKMEN
Doç. Dr. Namık Kemal OKUMUŞ
Doç. Dr. Nebahat GÖÇERİ
Doç. Dr. Nuri SEÇGİN
Doç. Dr. Tuğrul YÜRÜK
Doç. Dr. Yunus Emre GÖRDÜK
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah ACAR
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Hacı BEKİROĞLU
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Canan KARAKAŞ
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet KILINÇ
Dr. Öğr. Üyesi Ali EMİNOĞLU
Dr. Öğr. Üyesi Ali HATALMIŞ
Dr. Öğr. Üyesi Bahaeddin YÜKSEL
Dr. Öğr. Üyesi Emannullah POLAT
Dr. Öğr. Üyesi Erdoğan KÖYÇÜ
Dr. Öğr. Üyesi Ertuğrul DÖNER
Dr. Öğr. Üyesi Fatih ORHAN
Dr. Öğr. Üyesi Gülüşan GÖÇEN
Dr. Öğr. Üyesi Gürkan DAĞBAŞI
Dr. Öğr. Üyesi Hakan UĞUR
Dr. Öğr. Üyesi Handan KARAKAYA
Dr. Öğr. Üyesi Hasan HARMANCI
Dr. Öğr. Üyesi İsmail BİLGİLİ
Dr. Öğr. Üyesi Macit DEMİNER
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut YAZICI
Dr. Öğr. Üyesi Mebrure DOĞAN
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa DEMİRCİ
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa HAYTA
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa TÜRKAN
Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer KALKAN YORULMAZ
Dr. Öğr. Üyesi Nursel BOLAT
Dr. Öğr. Üyesi Nurullah DENİZER
Dr. Öğr. Üyesi Özcan AKDAĞ
Dr. Öğr. Üyesi Sultan ŞİMŞEK
Dr. Öğr. Üyesi Şaban ERDİÇ
Dr. Öğr. Üyesi Şemsettin IŞIK
Dr. Öğr. Üyesi Tuncay AKGÜN
Dr. Öğr. Üyesi Turgay ŞİRİN
Dr. Öğr. Üyesi Ümit GÜLER
Dr. Öğr. Üyesi Yahya TURAN
Dr. Öğr. Üyesi Yakup AKYÜZ
Dr. Öğr. Üyesi Yaşar DAŞKIRAN
Dr. Öğr. Üyesi Yüksel MACİT
Dr. Öğr. Üyesi Zehra ERŞAHİN
Öğr. Gör. Dr. Ahmet NAİR
Öğr. Gör. Dr. Bilal ATİK
Öğr. Gör. Dr. Mustafa SAĞLAM
Öğr. Gör. Dr. Neval KONUK HALAÇOĞLU
Arş. Gör. Dr. Cuma TANIK

Ankara Üniversitesi
Süleyman Demirel Üniversitesi
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Çukurova Üniversitesi
Balıkesir Üniversitesi
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Karabük Üniversitesi
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Çukurova Üniversitesi
Kayseri Üniversitesi
Bingöl Üniversitesi
Bartın Üniversitesi
Çukurova Üniversitesi
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
İstanbul Üniversitesi
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Fırat Üniversitesi
Muş Alparslan Üniversitesi
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Pamukkale Üniversitesi
Afyon Kocatepe Üniversitesi
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Çukurova Üniversitesi
Pamukkale Üniversitesi
İstanbul Üniversitesi
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Uşak Üniversitesi
Erciyes Üniversitesi
İstanbul Üniversitesi
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Batman Üniversitesi
Ordu Üniversitesi
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Ankara Üniversitesi
İnönü Üniversitesi
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Kırklareli Üniversitesi
Hitit Üniversitesi
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Marmara Üniversitesi
Harran Üniversitesi

SUNUŞ

Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (ÇÜİFD), 2019 yılının Aralık sayısında oldukça zengin bir Akademik içerik ile okuyucularının huzuruna çıkmıştır. Derginin 19. Cildini tamamladığı bu sayıda, biri kitap kritiği olmak üzere toplamda 29 adet yazı mevcuttur. Böylesi yoğun ilgiden ve bu ilginin karşılığı olarak İlahiyat araştırmalarına katkı sağlayacak olmaktan dolayı Dergi çalışanları olarak bahtiyarlık duymaktayız.

Bu sayımızda, “İçindekiler” kısmından da anlaşılacağı gibi Din Sosyolojisi’nden iki; Din Psikolojisi’nden üç; Tefsir’den üç; İslam Tarihi’nden üç; Arap Dili ve Belâgati’nden dört; İslam Hukuku’ndan dört; İslam Felsefesi’nden iki; Tasavvuf Tarihi’nden bir; Din Eğitimi’nden iki; Dinler Tarihi’nden bir; Türk İslam Edebiyatı’ndan bir; Hadis’den bir olmak üzere geniş bir dağılımla İlahiyat sahasının farklı bilim dallarından gelen yazılardan hakem süreci sayıya yetişenler yer almıştır.

“Çift taraflı kör hakemlik ilkesi” gözetilerek 2019 yılının ilk sayısındaki hakemlerin isimleri bu sayıdakilerle birlikte yazılmıştır.

Bu vesile ile Dergimizin Yayın İlkelerine mümkün olduğu kadar riayet eden Editör Kurulumuz, Yazarlarımız ve Hakemlerimize teşekkür eder, bundan sonraki sayıların her birinin bir öncekinden nitelik bakımından daha iyi olması için azami gayret sarfedeceğimizi belirtmek isterim.

Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (ÇÜİFD), Dergipark’tan aldığı hizmetle ve kabul edildiği ilk yıldan itibaren Ulakbim tarafından uymakla yükümlü olduğu ilkelere riayeti titizlikle benimsemeye çalışmaktadır. Bunun için de her sayıda bir sonrakinin daha iyi olmasını hedef olarak benimsemiştir. Bu hedefi gerçekleştirme adına ise Anasayfasındaki “Yayın, Yazım ve Etik İlkeleri” her seferinde gözden geçirilmektedir. Bu sebeple Dergimize rağbet eden yazarlardan da yazılarını göndermeden önce yenilikleri görebilmek için ilgili bölüme bakmalarının hem kendileri hem de derginin sağlıklı ve hızlı işleyişi bakımından yararlı olduğunu hatırlatmak isterim. Aynı gayelerle bu Sayımızdan itibaren Editör Kurulumuza katılmış olan mesai arkadaşlarımıza da “Hoş geldiniz” der, onların katkısı ile yayın kalitemizin artacağı umudunu ifade etmek isterim.

Son olarak TR Dizin’de yer alan Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi’nin yakın gelecekteki hedefinin Uluslararası dergiler sınıfına dâhil edilmek olduğunu belirttikten sonra gelecek olan *2020 yılının Türk akademisine hayırlar getirmesini dilerim.*

Prof. Dr. Nuran ÖZTÜRK

Editör